

СТАНОВИЩЕ

От проф. Антоанета Иванова Момчилова д.н.

относно дисертационен труд на тема:

„Контрол на бързината при висококвалифицирани състезатели по кикбокс“

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

Професионално направление 7.6. Спорт

докторант: Борислав Йорданов Божков

Предоставеният за рецензиране дисертационен труд, посветен на контрола и развитието на бързината при висококвалифицирани състезатели по кикбокс, е значим научно-приложен труд, насочен към едно от основните двигателни качества, определящи спортната ефективност и майсторство в съвременния кикбокс. Авторът е изследвал в дълбочина съвкупността от фактори, формиращи проявата на бързината, както и механизмите за нейното надеждно измерване.

1. Актуалност и значимост на изследването

Темата е актуална и притежава висока научна и практическа стойност. В кикбокса, където успехът се определя от способността за бърза реакция, висока честота на технически действия и прецизност при изпълнението на удари, контролът на бързината е фундаментален компонент на подготовката. Развитието на съвременния кикбокс, характеризиращо се с повишена интензивност, вариативност на атаките и високи изисквания към тактическата гъвкавост, налага използването на съвременни технологични методики за оценка на двигателните качества.

Дисертационният труд отговаря на тези изисквания. Той се вписва в тенденциите за обективизация на спортната диагностика чрез видеометрични методи, електронни измервания на реакционно време и създаване на аналитични модели, подпомагащи индивидуализираната подготовка на спортистите. По този начин трудът подпомага както спортната практика, така и научноизследователската работа в областта на бойните спортове.

2. Структура и методология

Дисертацията е логично структурирана и изпълнява критериите за академична работа в областта на спортните науки. Ясно са обособени основните раздели: теоретичен анализ, методология на изследването, емпирична част, резултати и анализи, обобщения, препоръки и научни приноси.

В **първа глава** авторът представя обширен обзор на факторите, определящи двигателното качество бързина, включително структурни компоненти, методи за диагностика и специфични особености при спортове от ударен тип. Проследени са съвременните концепции за контрол на бързината в кикбокса, а работната хипотеза е формулирана коректно и последователно.

Втора глава е посветена на целта, задачите и методите на изследването. Авторът използва комплекс от методи: анкетни инструменти, научно интервю, видеометрични анализи на удари с ръце и крака, тестове за зрително-моторно реакционно време, статистически методи и теоретични обобщения. Методологичната рамка е ясно обоснована и позволява надеждна интерпретация на получените резултати.

Третата глава съдържа най-съществената част от изследването – емпиричните резултати. Представени са: анализи на анкетни проучвания сред треньори и специалисти; сравнителни резултати за изпълнение на удари от състезатели в различни теглови категории; видеометрични измервания на скоростта на удари с ръце и крака; изследвания на комплексна бързина; данни за женския кикбокс – рядко изследвана област; предложени нормативни таблици и сравнителни показатели; изграден базов модел за контрол на бързината и цялостна система за управление на тренировъчния процес при елитни състезатели.

Получените масиви от данни са обективно обработени, а анализите са аргументирани с точни статистически методи. Особено ценен е приносът по отношение на създаването на модел и система за контрол на бързината, адаптирани към висококвалифицирани състезатели – нещо, което липсва в националната и международна литература за кикбокс.

3. Сред основните научни и научно-приложни приноси могат да бъдат изведени следните:

- *Обогатяване* на теоретичните познания относно структурата и проявлението на бързината в кикбокса.
- *Разработване и апробиране* на видеометрична методика за анализ на удари, която е приложима в тренировъчната практика.
- *Изследване* на специфичните особености на бързината при различни теглови категории и при двата пола.
- *Създаване* на нормативни таблици за оценка на бързината на удари – инструмент с висока практическа стойност.
- *Изграждане* на базов модел и система за контрол, които позволяват индивидуализирано управление на тренировъчния процес при елитни спортисти.
- *Формиране* на препоръки към треньорската практика, базирани на обективни количествени показатели.

Тези приноси имат важно значение за развитието на методиката в кикбокса, както и за спортната наука като цяло.

4. Оценка на дисертационния труд

Работата е написана в научен стил, аргументирано и последователно. Представените резултати са надеждни, а изводите – логично следващи от анализа. Литературната база е актуална и достатъчно обхватна. Методиката е прецизна, а статистическата обработка – адекватна на целите на изследването.

Заклучение

Предвид високата научно-приложна стойност, методическата коректност, получените значими резултати и обосноващите приноси, считам, че дисертационният труд **отговаря на всички нормативни критерии и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Борислав Йорданов Божков образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 7.6. Спорт.**

Дата 17. 11. 25 г.

Подпис:

OPINION

By Prof. Antoaneta Ivanova Momchilova Doctor of Science
regarding the dissertation on the topic:
"Speed control in highly qualified kickboxing competitors"
for the award of the educational and scientific degree "doctor"
Professional field 7.6. Sports
doctoral student: Borislav Yordanov Bozhkov

The dissertation submitted for review, dedicated to the control and development of speed in highly qualified kickboxing competitors, is a significant scientific and applied work aimed at one of the main motor qualities that determine sports efficiency and mastery in modern kickboxing. The author has studied in depth the set of factors that shape the manifestation of speed, as well as the mechanisms for its reliable measurement.

1. Relevance and significance of the study

The topic is relevant and has high scientific and practical value. In kickboxing, where success is determined by the ability to react quickly, a high frequency of technical actions and precision in the execution of strikes, speed control is a fundamental component of training. The development of modern kickboxing, characterized by increased intensity, variability of attacks and high demands on tactical flexibility, necessitates the use of modern technological methods for assessing motor qualities.

The dissertation meets these requirements. It fits into the trends for objectification of sports diagnostics through videometric methods, electronic measurements of reaction time and creation of analytical models supporting the individualized training of athletes. In this way, the work supports both sports practice and scientific research in the field of combat sports.

2. Structure and Methodology

The dissertation is logically structured and meets the criteria for academic work in the field of sports science. The main sections are clearly distinguished: theoretical analysis, research methodology, empirical part, results and analyses, summaries, recommendations and scientific contributions.

In the first chapter, the author presents an extensive overview of the factors determining the motor quality of speed, including structural components, diagnostic methods, and specific features of impact sports. Modern concepts for speed control in kickboxing are traced, and the working hypothesis is formulated correctly and consistently.

Chapter Two is devoted to the purpose, objectives and methods of the study. The author uses a complex of methods: survey instruments, scientific interview, videometric analyses of hand and foot strikes, visual-motor reaction time tests, statistical methods and theoretical generalizations. The methodological framework is clearly justified and allows for a reliable interpretation of the results obtained.

The third chapter contains the most essential part of the study – the empirical results. The following are presented: analyses of questionnaires among coaches and specialists; comparative results for the execution of strikes by competitors in different weight categories; videometric measurements of the speed of strikes with hands and feet; studies of complex speed; data on women's kickboxing – a rarely studied area; proposed

normative tables and comparative indicators; a basic model for speed control and a comprehensive system for managing the training process for elite competitors.

The data sets obtained are objectively processed, and the analyses are substantiated with accurate statistical methods. The contribution is particularly valuable in terms of creating a model and system for speed control, adapted to highly skilled competitors - something that is missing in the national and international kickboxing literature.

3. Among the main scientific and applied scientific contributions, the following can be highlighted:

- *Enrichment* of theoretical knowledge regarding the structure and manifestation of speed in kickboxing.
- *Development* and testing of a videometric methodology for analyzing blows, which is applicable in training practice.
- *Research* into the specific features of speed in different weight categories and in both sexes.
- *Creation* of normative tables for assessing the speed of blows - a tool with high practical value.
- *Construction* of a basic model and control system that allow for individualized management of the training process in elite athletes.
- *Formation* of recommendations for coaching practice, based on objective quantitative indicators.

These contributions are of great importance for the development of kickboxing methodology, as well as for sports science in general.

4. Evaluation of the dissertation

The work is written in a scientific style, well-argued and consistent. The presented results are reliable, and the conclusions – logically following from the analysis. The literature base is up-to-date and sufficiently comprehensive. The methodology is precise, and the statistical processing – adequate to the objectives of the study.

Conclusion

Given the high scientific and applied value, methodological correctness, significant results obtained and justified contributions, **I believe that the dissertation meets all regulatory criteria and I propose to the esteemed scientific jury to award Borislav Yordanov Bozhkov the educational and scientific degree "doctor" in the professional field 7.6. Sports.**

Date.....

Signature: